

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Pavel Zahrádka

Název práce: Sociální nerovnosti ve zdraví

Oponoval (*u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě*):
Mgr. Alena Glajchová, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (*uvedte, do jaké míry byl naplněn*):

Cílem mé práce je „zjistit do jaké míry různé faktory ovlivňují zdraví“ (s. 30), přičemž autor se zaměřil na faktory vzdělání, pohlaví a konzumace návykových látek. V souladu s cílem autor stanovil pět hypotéz, které následně ověřoval. Na základě takto popsání cíle lze považovat cíl za naplněný.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Teoretická a vlastní práce je obsahově proporcčně vyvážena, ovšem empirická část by mohla být přehledněji strukturována (viz formální úprava). Autor v teoretické části představuje koncept zdraví a indikátor subjektivního zdraví, což je nejužívanější indikátor zdraví v oblasti kvantitativního výzkumu. Dále autor popisuje behaviorální mechanismy ovlivňující zdraví, do této kapitoly zahrnuje alkohol, kouření, opiáty a stravování. Mezi psychosociální mechanismy pak autor řadí stres, emoce. Danou část považuji za méně zdařilou, některé argumenty nejsou jednoznačné (viz s. 17-18). Autoři Smith a Huo nehovoří o tom, že k relativní deprivaci dochází u vyšších tříd, ale že vždy záleží na emoční reakci v důsledku nějakého srovnávání, která automaticky nevyvolává hněv, odpor. Tato část je obsáhlá, některé argumenty nadbytečné až matoucí. V poslední části autor představuje socioekonomické determinanty zdraví. Na základě citované studie uvádí, že socioekonomický status jakožto determinanta zdraví byl v minulosti opomíjen, ovšem aktuálně je chápán jako nejsilnější, „nejlepší“ prediktor zdraví, a zejména jeho komponenta „příjem“ (viz např. Knesebeck et al. 2003). Autor volí roli vzdělání ve vztahu k dalším faktorům, jako je kouření, alkohol a představuje, jakým způsobem kombinace těchto dvou faktorů dopadá na naše zdraví. Jen poznámka, v poslední podkapitole Kouření a rodinný stav (s. 28-29) se dočítáme spíše celkově o životním stylu, neboť autor nehovoří jen o kouření, ale převážně o pohybových aktivitách či stravování. V empirické části autor popisuje hypotézy, vstupní data, a prezentuje výsledky kvantitativní analýzy.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Jazykový projev je čtivý, citační norma je dodržována. Členění teoretické části je přehledné, struktura vlastní práce je nepřehledná, resp. spíše absentuje. Práce je doplněna o grafy a tabulky ilustrující výsledky z vlastní práce za použití programu R Studio.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. Kladně hodnotím volbu tématu, zájem o zdraví, resp. nerovnosti ve zdraví. Autor vychází z dat European Social Survey, a zajímá se konkrétně o vliv pohlaví, vzdělání a návykových látek na nerovnou distribuci zdraví. Autor pracoval s velkým množstvím dat a práci opírá o relevantní zdroje literatury.

Určité slabiny vnímám v argumentaci v teoretické části. Co se týče stanovení hypotéz, zde bych jen zmínila, že ženská role může být vystavena stresujícím životním událostem, jak autor uvádí, nicméně poruchy příjmu potravy lze klást do souvislosti i se společenským tlakem a stereotypními představami o fyzické atraktivitě žen. S obecně přijatými představami a očekáváními o ženské roli pak může úzce souviset celá řada dopadů na fyzické a duševní zdraví. Rovněž mě zaujala interpretace výsledků pro vliv kouření na zdraví: zde autor zmiňuje „popírání negativního vlivu kouření na zdraví“. Bez ohledu na povahu dat a způsob měření, ve skutečnosti je možné i to, že jedinci, kteří kouří, nemusí dávat do souvislosti kouření a případné zdravotní obtíže.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

- 1) „Muži se považují za zdravější než ženy“ (s. 38), ačkoliv mírně. Jaké možné vysvětlení tohoto rozdílu se nabízí?
- 2) Interpretujte možné zkreslení dat u výsledku týkající se kouření s ohledem na charakter vzorku.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):
Velmi dobře.

Datum:

Podpis: